

standpunt

YVES DESMET

De Belg vindt levenskwaliteit belangrijker dan levensduur, blijkt uit een nieuwe studie van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg. Als we dan toch zouden moeten kiezen, willen we liever een leven in een zo lang mogelijke goede gezondheid, ook als het wat vroeger eindigt dan een lang leven met veel aftakeling en gesukkel.

Dat is toch het statistische gemiddelde van een bevraging van 4.500 Belgen. Maar Godfried Bomans wist het al: je kunt als statisticus ook verdrinken in een rivier van gemiddeld één meter diep.

Want dit is wat je als antwoord verwacht van iemand die gezond in het leven staat: dat het zo lang mogelijk mag blijven duren zoals het is. Daarom zou het een boeiend experiment zijn om dezelfde vraag ook eens te stellen in bejaardentehuizen en bij terminale patiënten. Ongetwijfeld zullen er daar tussen zitten die consequent de gevolgen van die keuze aanvaarden, en weigeren om nog langer behandeld te worden, of zelfs om euthanasie zullen vragen.

Maar het vermoeden is gewettigd dat het om minderheid zal gaan, en dat een overgrote meerderheid naar iedere ademstoot zal blijven snakken tot het echt niet langer gaat. Levensdrift is een van de krachtigste menselijke mechanismen, die moeiteloos iedere rationele benadering overstijgt.

Nochtans zijn er wel wat redenen te bedenken die de keuze - rationeel tenminste - volstrekt begrijpelijk maken: de overgrote meerderheid van medische kosten van een individu gebeuren in de laatste levensjaren en -maanden, en vaak alleen om slechts een minimale levenskwaliteit te verlengen.

In sommige landen heeft men zelfs een prijs gezet op een behoorlijk levensjaar: in Engeland denkt men bijvoorbeeld aan 25.000 euro per gezond levensjaar. Met andere woorden: therapieën of chirurgische ingrepen die meer dan 25.000 euro kosten, en die toch geen extra gezond levensjaar kunnen garanderen, kunnen in vraag gesteld worden.

Het is het leven letterlijk op een apothekersweegschaaltje gaan meten. Een verscheurende opdracht, die onze beleidsmakers tot zover bespaard is gebleven, maar het is maar de vraag hoelang nog.

Want stijgende kosten, plus een verouderende bevolking gecombineerd met een besparingsbehoefte in alle sectoren van de overheid, ook de gezondheidszorg, zullen dit probleem alleen maar onvermijdelijker maken. Vroeg of laat kan het haast niet anders of de afweging zal gemaakt moeten worden of zeer dure behandelingen opwegen tegen een minimale levensverlenging.

Volgens de bevraging van het Kenniscentrum zou een meerderheid van de bevolking bereid zijn die afweging te maken en zelfs te kiezen voor een korter leven. Dat kan best, tot je natuurlijk zelf in dat ziekenhuisbed ligt en te horen krijgt dat je niet meer de moeite waard bent om nog kosten voor te maken.